

ZASAVSKI MUZEJ TRBOVLJE

OBČINA TRBOVLJE

419-34 2013-3 40-123	Vredn. prii.: Prejeto: 19. 01. 2015 Št. priilog:
----------------------------	--

Strateški načrt 2014-19

Na podlagi poslanstva muzeja, ki je utemeljen in predstavljen v ustanovnem aktu, smo pripravili dolgoročni strateški načrt že v letu 2001. Le ta je nekakšna rdeča nit vse do sedaj. Zajema naloge na vseh muzejskih področjih in na našem regionalnem nivoju. Operacionalizacija le-tega pa je pomenila, da pripravljamo časovno krajše strateške načrte, ki so bolj konkretni tako v sami dejavnosti, kot tudi po širini delovanja saj večkrat nismo našli stika s posameznimi občinami. Še posebej je to aktualno po uveljavitvi novega zakona, ko je ustanovitelj le občina Trbovlje.

Prvotni načrt temelji na 14 tematskih sklopov:

- umestitev v širši prostor z vsemi geografskimi značilnostmi,
- geologija,
- rudarstvo in industrija,
- vozne poti in sredstva,
- obrt in gostinstvo,
- trgovina,
- kmetijstvo,
- bivalna kultura,
- zdravstvo in šolstvo,
- šport in kultura,
- umetnost,
- čas vojn,
- delavsko in politično gibanje,
- razvoj občin in regije,

ki so predstavljeni tudi na stalni razstavi in zajemajo celotno regijo v glavnih razvojnih segmentih. Naš namen je bil, da te sklope obdelamo, pridobimo gradivo in eksponate ter pripravimo občasne ali stalne postavitve s krajšimi ali širšimi publikacijami.

Na podlagi tega smo pripravljali strateške programe in letne načrte dela. Strateška usmeritev muzeja je predvsem realizacija vseh zastavljenih ciljev iz naše glavne usmeritve kot tudi zadnjega strateškega plana in preseganje na področjih, kjer to omogočajo sredstva oziroma donirani predmeti ali deli zbirk.

Do sedaj smo 11 od navedenih sklopov predstavili s obširno publikacijo (od 150-500 strani), ostale pa s krajšimi saj zajemajo le en segment posamezne teme, skupaj 18 publikacij. Vse so bile predstavljene tudi z večjimi ali manjšimi razstavami in pedagoško podprte. Nekatere, kjer je bilo delo opravljeno v več kot 80 % pa imamo tudi stalne postavitve. Vse večje zanimanje tako strokovne kot laične javnosti ter priznanja za naše delo pomenijo, da smo na pravi poti. Zato je tudi zadnji strateški plan podobno naravnani, poudarki pa so vezani na pridobivanje gradiva in sredstev.

1. Upravljanje in raziskovanje na področju muzejskih zbirk

Do sedaj smo zelo uspešno upravljali z muzejskimi zbirkami v Trbovljah in Hrastniku. Na podlagi stalnega zbiranja in raziskovanja smo jih vsa leta dopolnjevali in posodabljali. Pri teh širitvah gre zahva predvsem obema občinama, ki sta finančno precej prispevali ter Ministrstvu za kulturo, RTH in Steklarni Hrastnik. Skupaj smo uspešno leto za letom širili ponudbo na vseh področjih.

2. Dostop do zbirk

Dostop do zbirk je sedaj možen 44 ur na teden, ob dogovoru še več, vendar želimo dostopnost tudi s pomočjo novih medijev. Tako jih bomo pričeli predstavljati na spletu, v protokolarnem občinskem objektu (multivizija) in v obliki e-knjige, kjer je že dogovor z založnikom.

3. Stalne razstave

Naše stalne razstave bomo še naprej dopolnjevali z novimi pridobitvami in sicer:

- Šolska zbirka bo dobila še del z zbirko učbenikov v zadnjih sto letih
- Zbirka igrač raste predvsem kvalitetno saj ni dovolj prostora
- Enako velja za vojaško zbirko
- Dopolnjujeta se tudi obe rudarski stanovanji in situ
- Stalne zbirke lutk, Batičeva in Hočevarjeva so zaključene in skoraj vsako leto gostujejo po Sloveniji. Pripravljamo jih tudi v digitalni obliki
- Za leto 2015 predvidevamo novo lokaciji za arheološko zbirko (prostor smo že pripravili, scenarij v naslednjem letu)
- Stalno razstavo Črni revirji bomo začeli prenavljati po letu 2014
- Nova lokacija, sicer manjša bo v protokolarnem objektu, kjer predvidevamo le predmete, ki simbolično predstavljajo naše kraje (sedaj že štiri tematske skulpture)

- Dopolnjevali bomo tudi letos urejeno kaščo in razstavo v Šavni peči
- Predvidena nova razstava o rudarstvu se malo odmika predvsem zaradi hitrega zapiranja Rudnika Trbovlje-Hrastnik in nerešenih lastniških razmerji glede dveh predvidenih objektov. Vendar smo v dogovoru z obema županoma, ki sta pripravljena pomagati po svojih močeh.

4. Občasne razstave

Za naslednje obdobje predvidevamo letno tri do štiri tematske razstave predvsem na temo industrijske dediščine, saj smo v zadnjem času pridobili kar nekaj gradiva in eksponatov. Drugo področje je obrt. Letno pa bomo pripravili vsaj eno razstavo v sodelovanju z drugimi institucijami. V zadnjih treh letih smo zelo dobro sodelovali s celjskim arhivom in ZVKD, Delavskim domom Trbovlje, Litijskim zavodom za kulturo, Velenjskim rudarskim muzejem ter Inštitutom za novejšo zgodovino. Skupno smo pripravili sedem razstav in tri publikacije.

Tudi tu bomo pripravili vsaj en film letno, ki bo nato posredovan tudi širše in z minimalnimi stroški.

5. Založniška dejavnost

Na tem področju bomo nadaljevali po planu, vendar zaradi zmanjšanja sredstev tempo ne bo takšen kot v zadnjih treh letih (tri publikacije letno). Pripravili bomo za vsako razstavo katalog in eno širšo publikacijo na že navedenih temah. Poizkusili bomo tudi z e-knjigo.

6. Pedagoška dejavnost

Pri pedagoškem delu smo dosegli v regiji verjetno največ kar lahko, saj imamo na delavnicah in učnih urah v povprečju vsakega šolarja po dvakrat, pač v skladu z učnim programom, ki se mu ves čas prilagajamo. Verjetno pa bomo kakšno od sedaj 14 stalnih ur zamenjali za novo ali posodobili z vpeljavo multivizijskega pristopa.

7. Raziskovalna dejavnost

V večino bo kot do sedaj vezana na predvidene razstave in publikacije ter ostale oblike prezentacije dediščine. Začeli pa bomo raziskavo za kompleksno predstavitev polpreteklega obdobja, saj je zaključeno in se gradivo že ureja pri nas in v arhivu.

8. Upravljanje z zbirkami in prostori

Upravljanje z zbirkami in prostori bo potekalo po ustaljenem programu, ki je dogovorjen z občinami. Sklenili smo skupna zavarovanja, ki so strošek precej zmanjšala. Prav tako odlično sodelujemo z Delavskim domom, kjer razpolagajo s strokovnim in tehničnim kadrom, ki nam je v veliko pomoč pri razstavah, konserviranju, digitalizaciji. Prav tako bomo strokovno upravljali tudi z zbirkami naterenu.

9. Dokumentiranje in digitalizacija

Pred prehodom na Galis smo uporabljali različne programe na posameznih področjih dela, ki jih sedaj pospešeno združujemo, prepisujemo in obenem reinventariziramo, saj želimo poenotiti geslovník, združiti enake predmete in na novo formirati nekatere zbirke, ki so prerasle dosedanje oblike stalnih zbirk. Vendar bo zaradi kadrovske zasedbe trajalo še nekaj let, da bomo lahko rekli; poglej v Galis, vse je tam. Digitalizacija poteka vzporedno, s tem da smo dali prednost rudarskemu fondu, ki je še v lasti RTH in za katerega verjamemo, da ga bomo prevzeli tudi v originalu.

10. Delo za javnosti

Delo z javnostmi je delo vseh zaposlenih, saj promocije nikoli ni dovolj. Organiziran pristop je že pokazal premike, saj nam število obiskovalcev iz regije stalno raste, zaradi krize pa ostali obisk stagnira. Še posebej ker je turizem praktično zamrl. Vse več se posvečamo delu z učenci, dijaki in študenti. Pripravljamo skupne učne poti, posebne učne ure s področja muzealstva. Prav tako se širi delo na področju seminarjev in diplom z več področji zasavske kulture, arhitekture, potencialnega industrijskega turizma in preučevanja polpreteklega obdobja. Pri tem sodelujemo bolj ali manj uspešno tudi z Elektrarno, Cementarno, Steklarno in oddelki za urbanizem po občinah. Prav tako dobro teče delo s posameznimi društvi s katerimi pripravljamo njihove krajše razstave ali publikacije (letno 1-2). Več dela pa bomo morali vložiti v pridobivanje starejših obiskovalcev.

11. Sodelovanje z drugimi institucijami

Nekaj o sodelovanju sem navedel že v prejšnjih poglavjih, saj se delo prepleta. Osnova za sodelovanje s strokovnimi institucijami in podjetji je pripravljena in

jo je potrebo le nadgrajevati. Realno pa bomo sodelovali skupno pri naslednjih projektih, ki so časovno vezani na ta strateški plan

- Ureditev protokolarnega objekta občine Trbovlje, skupaj z DDT,
- Priprava gradiva in scenarij za (upamo) bodočo rudarsko razstavo, skupaj z RTH, občino in DDT,
- Priprava za širšo predstavitev rudarskih kolonij z ZVKD Celje
- Z arhivom so dogovori v teku
- Dogovarjali se bomo tudi z drugimi muzeji in galerijami za predstavitve in skupne projekte

12. Kadrovsko področje

To področje je bilo do sedaj najmanj problematično, saj smo številčno enaki že od leta 1986, sedanja zasedba pa le malo manj. Z uveljavitvijo ZUJF-a pa bomo morali v bodoče delovati z eni kustosom manj, upam, da bo »nekašno prehodno obdobje«, in bomo našo kustosinjo lahko »uporabljali« vsaj še dve leti, saj je nanjo vezanega precej dela. Lahko tudi za krajši čas.

13. Muzejski objekti

Muzejski objekti se v naslednjih letih ne bodo širili (kljub dogovoru za prizidek) bomo pa opravili nekaj manjših vzdrževalnih del: sanitarije in predprostor v matičnem muzeju, pridobitev in ureditev še enega depoja, zamenjava dela svetil, ureditev prostora za arheologijo v Hrastniku in seveda upamo na nove prostore za rudarsko zbirko v jašku Gvido ali jamomernici in »vašhavi«.

14. Prihodki muzeja

Lastni prihodki bodo še naprej vezani na prodajo publikacij, naših storitev za zunanje uporabnike ter sponzorskih sredstev, ki jih je skoraj nemogoče pridobiti, saj je zasavsko gospodarstvo v večji krizi kot drugje. Verjetno dovolj pove podatek da smo izgubili skoraj 70% delovnih mest iz leta 1990. Bolj računamo na dosedanjo obliko pomoči, ki sicer ni izražena v bilancah, vendar nam privarčuje precej sredstev. Še vedno imamo marsikatero storitev brezplačno ali pa »odslužimo« z delom, muzealije in ostalo gradivo je v celoti donirano...

15. Kazalci uspešnosti

Ves čas uporabljamo primerjave med posameznimi leti. In sicer med programi in realizacijo tako na strokovnem kot finančnem delu. Pri projektih realizacija vedno presega plane saj se med letom pojavijo potrebe po dodatnem delu ali pa kakšen euro zaslužimo s storitvami. Na finančnem področju vsako leto bolj varčujemo saj so sredstva enaka ali celo malo manjša, medtem ko fiksni stroški naraščajo brez naše možnosti vplivanja. Obisk, predvsem organiziran je v stalnem porastu, vedno bolj zahteven in se širi. Te tri osnovne parametre, ki so vsako leto pozitivni želimo zadržati in tudi nadgrajevati, seveda ob predpostavki, da se sredstva ne bodo bistveno krčila.

Zaključek

Zastavljen strateški načrt kljub trenutnemu stanju za sedaj uspešno realiziramo in ni odstopanj, le posamezne projekte izpeljujemo glede na dogovore s sofinancerji. Prav tako bomo v tem času muzejske prostore spravili na željen nivo, tako za zaposlene in predvsem za obiskovalce. Ambicije in motivacija obstaja saj se nam odpirajo manjše prostorske možnosti za dodatno ponudbo in predvsem promocijo. Prav tako prinaša tesnejša povezava z DDT vidne rezultate in možnosti nadaljnjega prevzema naše nepremične dediščine in skupno upravljanje tako z objekti kot zbirkami. Programi za naslednji dve leti so usklajeni tudi z dvema občinama. To je tudi dodatno zagotovilo, da bomo naš strateški načrt do leta 2019 tudi speljali.

Direktor
Miran Kalšek

ZASLUSNI MUZEJ
TRBOVLJE
Ul. 1. junija 1420 Trbovlje